

Dosarul nr.2r-669/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. R. Chistruga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.E. Grumeza, N. Chircu, St.Procopciuc)

DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Victor Negru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Codreanu împotriva lui Victor Negru și Nicolai Negru cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea lui Victor Negru cu privire la repunerea în termenul pentru declararea apelului și s-a restituit apelul înaintat de Victor Negru,

c o n s t a t ă:

La 21 octombrie 2019, Ion Codreanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Negru și Nicolai Negru, solicitând încasarea, în mod solidar, a sumei împrumutului în mărime de 40000 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 10999 de lei și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat în sumă de 1530,00 de lei.

Prin hotărârea din 15 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ion Codreanu și s-a încasat, în mod solidar, de la Victor Negru și Nicolai Negru în beneficiul lui Ion Codreanu datoria în mărime de 40000, 00 lei, dobânda de întârziere în mărime de 10999,00 lei și taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 1530,00 lei, iar în total suma de 52529,00 lei.

La 26 august 2021, Victor Negru a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 15 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, solicitând examinarea și admiterea apelului, repunerea în termenul de contestare a hotărârii, casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la o nouă rejudecare.

Prin încheierea din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea depusă de Victor Negru cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului din 26 august 2021 împotriva hotărârii din 15 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central; s-a restituit cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 06 octombrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.63), Victor Negru a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând examinarea și admiterea recursului, anularea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că, concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Despre existența hotărârii din 15 septembrie 2020 a Judecătoria Drochia, sediul Central, a aflat din scrisoarea adresată lui de către executorul judecătoresc, pentru a fi executată hotărârea, fapt confirmat prin plicul recepționat, ștampilat cu data de 06 august 2021.

Citație de la Judecătoria Drochia nu a primit, deoarece nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, fapt confirmat prin ștampilele din pașaportul străin de ieșire din țară la 12 ianuarie 2020 și întoarcerea în țară la 19 decembrie 2020.

Recurentul a opinat că, prima instanță nemotivat a examinat cauza civilă în lipsa sa, iar instanța de apel neîntemeiat a respins cererea de repunere în termen.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatilor la 19 octombrie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.65) și a fost recepționată de către intimatul Ion Codreanu la 25 octombrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.67).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 16 septembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 06 octombrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.63).

Materialele cauzei atestă expedierea copia încheierii instanței de apel către părți prin scrisoarea de însoțire datată cu 21 septembrie 2021 (f.d.56) și a fost recepționată de către recurent la 27 septembrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.58). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Victor Negru și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Codreanu împotriva lui Victor Negru și Nicolai Negru cu privire la încasarea datoriei, a fost pronunțat la 15 septembrie 2020 (f.d.37).

Hotărârea din 15 septembrie 2020 a Judecătoria Drochia, sediul Central, a fost contestată cu apel de către Victor Negru la data de 26 august 2021 (f.d.47-48).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii depuse de Victor Negru cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 16 septembrie 2021, a respins cererea depusă de Victor Negru cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central; a restituit cererea de apel cu anexele (f.d.54-55).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 15 septembrie 2020 (f.d.37), însă cererea de apel a fost depusă la 26 august 2021 de către Victor Negru (f.d.47-48).

Având în vedere prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că nu este justificată omiterea termenului, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 15 septembrie 2020.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Subsecvent, Colegiul consideră că, argumentul recurentului precum că de hotărârea judecătorească a aflat la 06 august 2021, conform plicului poștal primit de la executorul judecătoresc cu scrisoarea adresată lui pentru a fi executată hotărârea, nu poate constitui temei de repunere în termen.

De altfel, instanța de apel a reținut că actele de procedură comunicate de prima instanță lui Victor Negru au fost recepționate de către ultimul.

În această ordine de idei, Colegiul punctează că, în data de 06 iulie 2020, pârâtul/recurentul Victor Negru a depus o cerere de amânare pentru altă dată

examinarea cauzei civile numite pentru 06 iulie 2020 ora 13:00 (f.d.26), ceea ce confirmă suplimentar că Victor Negru a cunoscut de existența litigiului. Or, prima instanță, prin încheierea protocolară din 06 iulie 2020, a considerat imposibilă examinarea cauzei în lipsa pârâților și a amânat ședința de judecată pentru data de 15 septembrie 2020 ora 13:00, dată când și a fost pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești.

Mai mult, în temeiul art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În context, Colegiul apreciază ca fiind irelevante argumentele recurentului precum că de existența hotărârii judecătorești a aflat abia la 06 august 2021, or, materialele cauzei atestă că pârâțul/recurentul a cunoscut de existența litigiului, iar în virtutea normei de drept enunțate, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În altă ordine de idei, în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, având în vedere pronunțarea hotărârii judecătorești în lipsa pârâților, prin scrisoarea de însoțire datată cu 21 septembrie 2020 (f.d.38), Judecătoria Drochia, sediul Central, a expediat către părți, inclusiv lui Victor Negru, copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 15 septembrie 2020 (f.d.38), fiind recepționat de ultimul conform avizului de recepție, la data de 25 septembrie 2020 (f.d.42).

Drept urmare, decade argumentul recurentului precum că a aflat de existența hotărârii judecătorești doar la 06 august 2021 ca urmare a corespondenței recepționate de la executorul judecătoresc.

Deși, alegațiile recurentul se axează pe faptul aflării lui în afara țării în perioada 12 ianuarie 2020 - 19 decembrie 2020, precum și nu ar fi primit înștiințări de la Judecătoria Drochia, Colegiul notează că, materialele cauzei atestă contrariul. Mai mult, din numele personal a lui Victor Negru a fost depusă și o cerere de amânare a ședinței de judecată, aspect detaliat *supra*, iar pârâțul/recurentul nu a obiectat la această împrejurare.

Colegiul iterează că, cererea de amânare din numele pârâțului Victor Negru a fost înregistrată la Judecătoria Drochia, sediul Central, la data de 06 iulie 2020, adică în pretinsa perioada care s-ar fi aflat peste hotarele țării.

De altfel, avizele ce confirmă recepționarea corespondenței adresate lui Victor Negru nu conțin anumite mențiuni în sensul că destinatarul nu s-ar afla la domiciliu.

Iar în temeiul art. 105 alin. (6) Cod de procedură civilă, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

În consecință, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a reținut că apelantul/recurentul nu a adus argumente întemeiate și probate în justificarea omiterii termenului pentru declararea apelului.

Or, neconformarea de către apelantul/recurentul prevederilor legale nu poate fi pusă pe seama instanței, în situația în care nu este exclusă obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

Adițional, Colegiul evidențiază că, recurentul nu a prezentat probe concludente în confirmarea imposibilității contestării actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege și nu a justificat omiterea acestuia, or, legiuitorul a indicat expres că repunerea în termen este admisă în cazul omiterii termenului din motive întemeiate.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul/recurentul nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul pentru declararea apelului, care a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, având în vedere depunerea acesteia în afara termenului legal.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art.13 CEDO, Colegiul relevă că, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Victor Negru.

Se menține încheierea din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Codreanu împotriva lui Victor Negru și Nicolai Negru cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat